

FIȘA

raportului de activitate în anul 2014 pentru membrii titulari și membrii corespondenți ai AȘM

I. Titlul, numele și prenumele **academician ION TODERAȘ**

II. Activitatea științifică

Conducător al programului de stat, proiectelor din cadrul programelor de stat, proiectelor de cercetări proiectelor bilaterale, internaționale

Conducător al proiectelor:

11.817.08.13F INVAZIILE BIOLOGICE ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA DIVERSITĂȚII, STRUCTURII ȘI FUNCȚIONĂRII ECOSISTEMELOR NATURALE ȘI ANTROPIZATE DIN REPUBLICA MOLDOVA. (Instituțional fundamental).

4/2244-3169 EVALUAREA STĂRII SPECIILOR DE ANIMALE ȘI ELABORAREA CRITERIILOR DE RARITATE ÎN SCOPUL ACTUALIZĂRII LISTEI ROȘII – ETAPA II. Finanțat din Fondul Ecologic al Ministerului Mediului (598,59 mii lei).

GRANT INTERNAȚIONAL: **1/2/193** RESOURCES PILOT CENTRE FOR CROSS-BORDER PRESERVATION OF THE AQUATIC BIODIVERSITY OF PRUT RIVER MIS ETC 1150 /Centru pilot de resurse pentru conservarea transfrontalieră a biodiversității r. Prut. (conducător/director de proiect).

GRANT NAȚIONAL: Identificarea speciilor de animale invazive din RM și evaluarea impactului lor asupra ecosistemelor.

III. *Rezultatele științifice principale*

Monografii în ediții internaționale	2
Capitole în monografii și culegeri (internaționale)	
Monografii în alte ediții din străinătate	
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 1	1 (IF1,7)
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-1,0	1 (IF0,7)
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,1	
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Monografii editate în țară	2
Articole în reviste naționale, categoria A	
Articole în reviste naționale, categoria B	2
Articole în reviste naționale, categoria C	
Articole în culegeri	5
Manuale/ dicționare/ lucrări didactice (naționale)	1
Participarea la foruri științifice	2
Recomandări științifico-practice	1
<i>Activitatea inovațională</i>	
Numărul de cereri prezentate	4
Numărul de hotărâri pozitive obținute	2
Numărul de brevete obținute	4
Numărul de brevete implementate	

IV. *Rezultatele științifice obținute în anul de referință (până la 100 de cuvinte)*

În cadrul proiectului **11.817.08.13F** am asigurat inventarierea speciilor de mamifere, păsări, reptile, amfibieni, insecte, nematode, pești, moluște, crustacee, alge. S-a stabilit componența specifică a comunităților de animale, s-a determinat abundența speciilor, identificate speciile invazive și evaluat impactul lor ecologic, economic și social, determinate căile de pătrundere a speciilor invazive pe teritoriul Republicii Moldova. Au fost identificați factorii principali care favorizează dezvoltarea în exces a speciilor invazive. Au fost analizate materialele acumulate în colecțiile de animale ale Institutului de Zoologie, inclusiv din cadrul Muzeelor de Entomologie și Paleozoologie, analizate materialele retrospective privind diversitatea și starea speciilor de animale terestre și acvatice de pe teritoriul Republicii Moldova.

A fost inițiat registrul și baza informațională de date privind speciile alohtone de pe teritoriul

republici, care a servit ca bază pentru perfectarea listei naționale a speciilor de animale invazive – 149 specii (mamifere -12, păsări - 2, reptile -3, pești - 4, moluște - 6, crustacee -1, artropode hematofage - 11, insecte - 67, trematode -1, cestode - 6, nematode - 36). În componența sistematică a mamiferelor și păsărilor din Republica Moldova, invadatoare în perioada Holocenului, au fost semnalate 82 specii invazive.

A fost revizuită lista celor mai periculoase specii de animale invazive pentru Republica Moldova (107 specii). Din cele 55 mai periculoase specii de animale invazive din lume pe teritoriul Republicii Moldova au fost identificate 14 specii de animale (25 %). A fost elaborată varianta pre-print a Atlasului entomofaunei invazive din Republica Moldova, care include informații privind entomofauna invazivă a porumbului, solanaceelor, plantelor de seră, pomilor fructiferi, viței de vie, arborilor decorativi și entomofauna invazivă utilă. A fost fundamentată necesitatea elaborării unei strategii naționale de abordare a speciilor non-native, integrată în strategia Europeană privind invaziile biologice.

În cadrul proiectului **4/2244-3169** au fost evaluate efectivele și distribuția speciilor de animale pe teritoriul Republicii Moldova, apreciată starea speciilor incluse în Cartea Roșie a RM ediția a II, elaborate principiile de determinare a criteriilor de raritate și de ajustare a lor în conformitate cu cerințele Internaționale, ținând cont de particularitățile regionale.

VI. Activitatea didactică

Numărul cursurilor ținute	
Numărul total de persoane la care a fost conducător științific al tezei de doctorat	3
Numărul persoanelor la care a fost conducător științific și care au susținut teza	1
Numărul manualelor, materialelor didactice editate	1

VII. Activitatea managerială

- Director Institutului de Zoologie al AȘM (2008- prezent);
- Consultant științific al Colectivului de creație „Argonaut” (U.S. R.Moldova);
- Președinte al Societății Hidrobiologilor și Ihtiologilor din Moldova (2000-prezent);
- Președinte al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezelor de doctorat și doctor habilitat la specialitatea 03.00.08 – zoologie;
- Președinte al Consiliului Național UNESCO;
- Vice-președinte al Comisiei Naționale „Cartea-Roșie a Republicii Moldova”;
- Membru al Comisiei de Experti din cadru CNAA.
- Dotarea cu echipament performant a **Centrului de Cercetare a Invaziilor Biologice Laboratorul de Sistematică și Filogenie Moleculară**

VIII. Informații generale

Premii, medalii, titluri etc.

Medalii de aur - 2 ,

Diplome – 4 .

a. Titlul Onorific

1. Titlul Onorific “Om Emerit” Toderaș Ion, **Medalia** “Om Emerit” și **BREVET** nr.1803, Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1058-VII din 26 martie 2014.

b. Medalii de aur la Saloane și Expoziții Internaționale

➤ Salon International des Inventions Geneve, le 2-6 april 2014:

1. Diplomă și **Medalie de aur** (Toderaș Ion, Gulea Aurelian, Munteanu Natalia, Moldovan Anna, Malevanciuc Nadejda, Toderaș Lidia, Railean Nadejda, Dumbrăveanu Dorin). „*Bacillus thuringiensis*: bioinsecticide contre les parasites”;

2. Diplomă ROMÂNIA, (Toderaş Ion, Gulea Aurelian). „*Bacillus thuringiensis* strain bioinsecticide against pests in fruit trees and crops.”;
 - **Salonul de Invenții și Inovații “Inventika”**, București, România, 15-18 octombrie **2014**:
 1. Diplomă și **Medalie de aur** ROMANIA (Munteanu Natalia, Toderaş Ion, Malevanciuc Nadejda, Toderaş Lidia, Railean Nadejda). „Bioinsecticide împotriva dăunătorilor din tulpina *Bacillus thuringiensis*”;
 - **Concursul național “Topul Inovațiilor”, ediția a V**, 10 decembrie 2014, Chişinău
 1. (Munteanu Natalia, Toderaş Ion, Malevanciuc Nadejda, Toderaş Lidia, Bacal Svetlana, Railean Nadejda). „Tulpini de bacterii *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki*–bioinsecticide pentru combaterea coleopterelor și lepidopterelor dăunători ai culturilor agricole și forestiere.”;
- c. Certificat de participare**
1. Annual Zoological Congress of „Grigore Antipa” Museum, 19-22 november, 2014, Bucharest, Romania. ISBN: 978-606-92462-8-3. (Ion Toderaş). (RAPORT ÎN PLEN) **Certificate of Participation.**
 2. Scientific International Conference Microbial Biotechnology. 09-10 october, 2014, Chişinău. (Ion Toderaş). **Certificate of Participation.**

IX. Alte activități

7.1 Redactor-șef

- Redactor-șef adjunct al colegiului de redacție al revistei recenzate „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științele vieții”. ISSN 1857-064X, Categoria B; (Ion Toderaş).
- Redactor-șef al colectivului de redacție zoologia al revistei recenzate „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științele vieții”. ISSN 1857-064X, Categoria B; (Ion Toderaş).

7.2 Membru al Colegiului de redacție

- Membru al Colegiului de redacție a revistei internațională „Hidrobiologia”. Kiev.;
- Membru al Colegiului de redacție a revistei „Mediul Ambiant”;
- Membru al Colegiului de redacție a Colecției Naționale „Rezervațiile Științifice Republicii Moldova”;
- Membru al Colegiului de redacție a culegerii periodice Ecological Studies, Hazards, Solutions.

7.3 Comitetul organizatoric

- Comitetul organizatoric. Conferință internațională. *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья*. 14 noiembrie 2014, Tiraspol. ISBN 978-9975-3010-1-5. (Ion Toderaş). **Certificate of Participation.**
- Comitetul științific. Annual Zoological Congress of „Grigore Antipa” Museum, 19-22 november, 2014, Bucharest, Romania. ISBN: 978-606-92462-8-3. (Ion Toderaş). **Certificate of Participation.**

TEZE DE DOCTOR SUSȚINUTE ÎN a. 2014 SUB CONDUCEREA ACADEMICIANULUI ION TODERAȘ

- **Consultant științific la teza de doctor habilitat în biologie:
CAPCELEA ARCADII**

Denumirea temei: Managementul ecologic: fundamentarea teoretică și particularitățile lui în tranziția economică. Specialitatea 03.00.16 – Ecologie. În cadrul ședinței Consiliului științific specializat DH 06 166.01 – 01 din cadrul Institutului de Zoologie al AȘM. Chişinău, 10 iulie 2014.

**TEZE SUB CONDUCEREA ACADEMICIANULUI ION TODERAȘ
ÎN ELABORARE ÎN A. 2014**

TEZE DE MASTERAT		
TODERAȘ Ion, doctor habilitat , prof. univ., academician, ȘULEȘCO Tatiana, cerc.șt.	<i>Culex pipiens</i> - bioindicatorul riscului potențial al amenințării epidemiologice populației orașului Chișinău <i>Specialitatea:</i> 03.00.08 – Zoologie	BUJOR Aliona UnAȘM, an.II
TEZE DE DOCOTRAT		
TODERAȘ Ion, doctor habilitat, prof. univ., academician, MUNTEANU Natalia, dr., cerc.șt. superior	Izolarea și caracterizarea microflorei patogene a speciei <i>Sitona lineatus</i> , (Coleoptera) pe teritoriul Republicii Moldova	MOLDOVAN Anna USM
TODERAȘ Ion, doctor habilitat, prof. univ., academician, MOVILĂ Alexandru, dr., conf.cerc.	Diversitate și semnificație epidemiologică a căpușelor ixodide atașate de către păsările migratoare de pe teritoriul Republicii Moldova	MOROZOV Alexandr, UnAȘM, an.II

Academician

Ion TODERAȘ _____
(semnătura)